

Checklists PTA

(Artikel in LO2, 2024, pagina 46)

Voldoet mijn PTA? Die vraag krijgen we vaak bij de KVLO. We krijgen vaak PTA's te zien die niet voldoen. Ook krijgen we regelmatig bericht van scholen waar de inspectie van onderwijs commentaar heeft op het PTA LO(1) en BSM/LO2.

In het programma van toetsing en afsluiting (PTA) staat de schoolspecifieke concrete vertaling van de globale eindtermen voor de examenprogramma's LO en BSM voor havo/vwo, LO1 en LO2 voor vmbo. Dat was al zo sinds de invoering van de tweede fase in 1999. Sinds 2019 zijn de regels flink aangescherpt rondom het schoolexamen en het examenreglement. Grote delen van het examenbesluit zijn opgenomen in de [wet vo 2020](#). De VO-raad maakt al jaren richtlijnen voor het [examenreglement en een checklist PTA](#). Die is vertaald naar een specifieke checklist voor de vier examenvakken.

Met de checklists voor LO(1) en BSM/LO2 kun je als vaksectie controleren of alle in de eindtermen genoemde onderdelen zijn opgenomen je het PTA dat voor 1 oktober bij de inspectie van onderwijs moet zijn ingeleverd en gepubliceerd op de website van de school.

Zit er een verschil tussen de PTA's van LO(1) en BSM/LO2? Het format is hetzelfde voor alle vakken. Elke school heeft een eigen format. LO moet naar behoren worden afgesloten. Leerlingen mogen examen doen als ze voldaan hebben aan alle eindtermen. Bij BSM en LO2 moet dat volgens een weging leiden tot een cijfer op het diploma.

Checklist PTA (tk)

✓	Zijn alle eindtermen (of subdomeinen) opgenomen in het PTA?
✓	Is de vorm beschreven?
✓	In welke periode is het gepland? PTA's zijn vaak geordend per periode.
✓	Wat is de weging? LO(1) naar behoren/weging 0; BSM/LO2 cijfer/adviesweging.
✓	Is het onderdeel herkansbaar? Advies herkansing: inhalen in lessen; herkansing beperken.

- Vorm: T= theorietoets (of So =schriftelijke overhoring); Po= Praktische opdracht; H= handelingsdeel (of NB=naar behoren).
- Adviesweging BSM havo: 30% theorie(toetsen); 70% praktische opdrachten, met 35% bewegen, 25% bewegen regelen (leiding geven, organiseren en stage), 10% trainingsprogramma. De adviesweging voor BSM vwo 30% theorie(toetsen), 20% onderzoeksoopdracht, 25% bewegen, 15% regelen (leiding geven en organiseren) en 10% trainingsprogramma.
- Adviesweging voor LO2 vmbo is 20% theorie(toetsen), 40% bewegen, 25% bewegen regelen (leiding geven, organiseren en stage), 10% trainingsprogramma.

Een paar tips

- De eindtermen of subdomeinen moeten in het PTA staan.
- Beperk of vermijd herkansingen. Doe dat tijdens de lessen, immers alle leerlingen doen mee. Naast de vorm, weging (naar behoren bij LO(1)) moet ook herkansing zijn opgenomen.
- Beschrijf de eindtermen globaal, niet te specifiek. Bij voorbeeld, noem wel het onderdeel springen bij turnen, maar beschrijf niet welke sprongen precies. Dat staat in het vakwerkplan.
- Neem niet meer onderdelen in het PTA op dan strikt noodzakelijk. Houd ruimte voor eigen invulling.
- Zowel leerlingen als jij als docent moeten zo weinig mogelijk last hebben van formele regels. Met plezier beter leren bewegen en ontdekken wat bij je past is en blijft het belangrijkste.

Je vindt de volledige checklists en voorbeelden op de [themapagina voortgezet onderwijs](#) op onze website.